

Ernek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvenkilencedik évfolyam.

5. szám.

Debrecen, 1929 február 2.

DEBRECENI

PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

A kiválók vallása.

E. Doumergue.

Mind gyakrabban s általánosabban kezdik használni ezen előttem érthetetlen kifejezést. Úgy látszik, min ha a protestantizmus csupán a kiválók vallása volna.

I.

Azt jelenti-e e mondás, hogy a protestantizmus az „elit“-hez tartozókhoz szólna csupán, csak azok számára lenne mondanivalója? Ez esetben a protestantizmus a keresztyénség ellentéte volna.

Krisztust földi életében nem igen vették körül a farizeusok és írástudók; környezetét pogányok, bűnös életű nők és férfiak alkották. Márk evangéliuma második részének 16—17. verse így szól: És amikor látták az írástudók és a farizeusok, hogy együtt eszik a vámszedőkkel és bűnösökkel; mondának az ő tanítványainak: Mi dolog, hogy a vámszedőkkel és bűnösökkel eszik és iszik? És amikor ezt hallja vala Jézus, monda nékik: „Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek, nem azért jöttem, hogy igazakat, hanem, hogy bűnösöket hívjak megtérésre.“

E szerint a keresztyénség éppen a kiválók ellentétét képező réteghez fordul.

*

Ezt erősíti meg Pál apostol is, midőn így szól az első keresztyénekhez: Tekintetek csak szét magatok között, kik elhivattatok, nincs köztetek sok bölcs a test szerint, nem sokan a hatalmasak, nem sokan a nemesek közül; hanem a világ bolondjait választotta ki magának az Isten, hogy megszégyenítse a bölceket és a világ erőteleneit választotta ki magának az Isten, hogy megszégyenítse az erőseket; és a világ nemteleneit és megvetetteit választott aki magának az Isten, és a semmiket, hogy a valamiket megsemmisítse (I Korinthus 2. r. 26—28. v.)

II.

De adhatunk e kifejezésnek „a kiválók vallása“ egészen más az eddig tárgyaltal ellentétes értelmet is. Nem a kiválók számára való vallás ez, hanem azokból csinál kiválókat, kikhez szól. És ez az igaz értelmezés.

A keresztyénség (a protestantizmus nem akar más lenni, mint a keresztyénség egyik neve) átalakítja a lelkeket, megváltoztatja a jellemeket, megtisztít, megnemesít, kiválókat teremt, a kiválókat termeli ki.

A megtért iszákos belép a kiválók sorába; „ez és ez“ a világ szerint gazdag, bölcs, hatalmas ember nem tartozik oda. A „kondás“ — Kálvinnal szólva — odatartozik, s van király, amelyik nem sorozható oda.

A protestáns (a keresztyén) beleviszi keresztyénségét az erkölcsvilágába, a társadalmi életbe, a gazdaság minden ágazatába. A mi atyáink, kik a nantesi ediktum visszavonása alkalmával száműzettek hazájukból, odatartoztak az elithez, a polgárok legjavához, az iparosok elejehez, a kereskedők legkiválóbbjaihoz, a földművesek legértékesebbjéhez.

Nem szabad tehát megfordítani a sort. Nem azért fogadja el valaki a protestantizmust, mivel a társadalom vezető rétegéhez tartozik; hanem azért lép be a társadalom elitjéhez, mivel protestáns, s ennek a vallásnak minden javát magaévá tette.

III.

Nagy lecke ez a magunkba szállásra, az alázatra. A protestáns embernek nem szabad azt képzelnie, hogy azért lett protestánssá, mivel az elithez tartozik, mivel értelme-ebb, finomabb, nemesebb szívű, érzékenyebb lelkiismeretű. Tavolról sem ezért, hanem azért, mivel az adatott meg neki, mivel azt kapta, még pedig nem érdemből.

A protestánsok azért protestánsok, mivel a bibliát kapták (és azt, aki abban van, a Krisztus!).

Protestánsok, az alázatosságban legyünk haládatosak ezen erő birtokolhatásért, mely a bibliában van, ebben a magvetőben, isteni kovászbán. Ne feledjük el azt sem, hogy csupán azon mértékben vagyunk protestánsok, amennyiben ez az erő hajt bennünket, emel fel bennünket magunk fölé. Ezen alázatosságban, protestánsok mindnyájan, forduljunk testvéreink felé, kik sem többek, sem kevesebbek, mint mi s közöjjük velük azt, amit mi kaptunk, azt, ami belőlünk protestánsokat nevelt.

Kik a mi testvéreink? A kevesek? óh nem! Menjünk a nagy tömegekhez, mindenkihez! Men-

jetek, mondja Krisztus, nem a kiválókhoz, nem néhány emberhez, hanem menjete, tanítsatok minden népeket.

(A „Le Christianisme . . .” 49. számából).

A „La Cause”, francia evangélikus egyesület, pályázatot írt ki vallásos iratok szerzése végett. Az általa aktualisnak ítélt s protestáns szempontból megvilágítandó kérdések a következő csoportra oszlanak:

a) *Állítások.* 1. Miért vagyok keresztyén. 2. Miért vagyok protestáns. 3. Miért olvasom a bibliát. 4. Miért imádkozom. 5. Miért hiszek az örök életben.

b) *Ellentétek.* 1. Miért nem vagyok materialista. 2. Miért nem vagyok spiritizista. 3. Miért nem követtem a teozófia tanait.

c) *Kérdések.* 1. Idejét multa-e a vallás? 2. Isten törődik-e velünk? 3. Jó-e az ember természettől fogva? 4. Jézus Krisztus alapított-e egyházat.

A tömegek evangélikálására szánta ezen iratokat az egyesület. Egyszerű stílusban, a nagy többség szellemi képességeihez mért, nem protestáns közönség által nem értett vallásos frazeológiától mentes, egy-két hiteles tény bizonyító erejével teljes, emelkedett gondolkodású iratokat vár a „La Cause”. 16 oldal a traktátusok terjedelme. Az érvényben, szokásban levő szerzői tiszteletdíjat fizeti, ezenkívül a legjobbaknak bizonyult dolgozatok szerzői külön jutalomban is részesülhetnek.

A mi, nagyobb lendülettel megindult református jellegű irataink sokféleségébe nem ártania valami hasonló rendező terv a legfontosabb kérdések megoldását célzó munkák, traktátusok megírására való buzdítás!

A férfiak egyházi munkába állításának gondolata erősen foglalkoztatja most a francia protestáns egyházat. Nagyszerű alkalmat adott erre a versaillesi zsinat pénzügyi terveinek végrehajtása, a lelkészi fizetés emelése érdekében kifejtendő akció. A lelkészek ezen kérdésben érdekeltek lévén, a laikusok vállalták a felébresztés, áldozatra bírás munkáját. A legjobb helyen, külön e cél érdekében, pénzügyi bizottságot létesítettek; a tekintélyesebb világiak körülrá indultak, hogy a helyi bizottsággal megvitassák a pénzügyi kérdést s néhol 60 %-os egyházi (önkéntes) adóemelés vállalnak szavaik hatása alatt a hívek. Az egyik tanár heti másfél napot szán rá ez ügyre s utazik 200 kilométert is, csak hogy vasárnap délelőtt tárgyalhasson előbb a presbitériummal, majd beszéljen az istentiszteleten a híveknek, végül megbeszéléseket folytathasson a pénzügyi bizottsággal. S amint az illető írja: „Mindenütt szíves fogadtatásban van részem. Buzdító s biztató tapasztalataim, élményeim bőven kárpótolnak a fáradságért.” Egy másik helyen a végrehajtóbizottság elnöke (egyházmegyei gondnoknak felel meg) külön, rendkívüli ülésre hívja össze az egyházak vezetőit s a gyűlés elhatározza egy tömör, világos, egyszerű traktátus kiadását s rövid időn belül végiglátogat a vezetőség minden gyülekezetet!

Am ezen pénzügyi program megvalósításánál is élénk mozgalom indult meg a világiak köré-

ben. A vaunagei egyházmegye gyűlése elhatározta a kebelébe tartozó presbiterek minden téli idény kezdetén való találkozását, ami nov. 10-én már meg is történt. Ezen összejövetel egybeesett az egyik evangélikus egyesület konferenciájával, ami nagyon kimélyítette mindkettőnek a munkáját. A presbiterekkel a lelkészek jórésze is megjelent a gyűlésen, melyen a következő két kérdést vitatták meg: „A lelkészek és presbiterek jogai és kötelességei az egyházban.” A tárgyalás eredményeül az a meggyőződés szűrődött le a résztvevők lelkében, hogy itt nem annyira jogok és kötelességek szigorú szemmel tartásáról, mint inkább *testvéri együttműködésről* van szó úgy a szellem, mint a gyakorlati téren. Az áldásos s majdan megismétlendő találkozást megható úrvacsoravétel zárta be.

Nov. 18-án volt az északfranciaországi laikusok második összejövetele (az első 1927 dec. 18-án). 92 laikus jött össze 31 különböző helyről. A reggeli istentiszteletnek úgy liturgikus, mint igehirdető részét világi ember végezte. (A prédikáció a filippinai börtönörről, s a hasonlóképpen átfarmálódott, formálódó lelkekről szólt!) A megbeszélés fő tárgya: „*Ki akar dolgozni Krisztussal és Krisztusért*” volt. A bensőséges tárgyalások summája: Krisztust követni alázatosan, egyszerűen; kifejleszteni, kiterjeszteni a világiak egyházban való munkásságát (a pénzügyek, hívek toborzása, fogadása, gondozása; félelem és szegény nélkül járás a református keresztyén hitben); Elhatározták e kérdésnek minden presbitériumban való felvetését is. A gyűlés köszönetet mond a pénzügyi kampányban résztvevő laikusoknak, egyben felhívja az északfranciaországi világiakat a jó munka tovább folytatására.

Francia protestáns testvéreink talán nem is számítottak arra, hogy a pénzügyi kérdések megoldása hány lélekben ébreszti fel a felelősség lelkét, a Krisztus hű szolgálatának vágyát.

Dr. I. E.

Templom és színház.

Kedélyesen szólva: A multkorában felhatalmazás nélküli vizitációt tartottam Debrecenben.

Úgy történt ugyanis a dolog, hogy egynémely elintézni való dolgom akadt Debrecenben. Természetesen azon igyekeztem, hogy dolgaim végeztével valamelyik templomban az istentiszteleten és a Csokonai-színházban egy előadáson megjelenhessek.

Mert szerény nézetem szerint, a kultúra igazi fokmérője; a templom és a színház. Népek, államok sorsát, helyzetét rendesen abból a látószögből lehet alaposabban megvizsgálni, megítélni, hogy milyen viszonyban van a templom a színházzal? Ahol például a színház veszi át a vezető-szerepet, ahol a festett arcok és deszkák hatalmát, nem képes ellensúlyozni az istenházának varázsa, hatalma, ott rendesen megjelennek a pusztulás hollói, hiénái.

Így volt ez a rómaiaknál, görögöknél. S általában a kultúra magaslatáról lecsúszott népeknél. Szóval, mint a tiszamenti magyar kultúra

egyik zászlós városában, Debrecenben, ez a két ellentétes polus érdekelt engem is módfelett.

Sikerült is úgy intéznem a dolgomat, hogy délután öt óra tájban már szabad ember voltam. S a Kistemplom mellett elsetalva észrevettem, hogy bent a templomban már felgyúlt a villany.

Azonnal bementem a templomba.

Még ekkor nem is harangoztak. De már voltunk vagy százan.

Egy padban letelepedve szemlélődni kezdtem. Őszintén írhatom, hogy nagyon tetszett a templom belső tatarozása. Mindent úgy találtam, mint diákkoromban. Helyén maradt a szószek. Koronáján aranyos számokkal, az 1790-ik esztendő felírva. Helyén maradt a papszek, az orgona.

Oh báresak így tisztelnék mindenütt a multak emlékeit. Mert nekünk magyaroknak rettenetes bajunk az, hogy nagyon sokszor irgalmatlanok. kegyetlenek vagyunk a letűnt idők emlékeivel szemben. Felvarjuk a tekintelyek tiszteletét kint az életben. Arrogáljuk, követeljük ezt módfelett. A csákányt azonban a legnagyobb önérzettel vesszük markunkba akkor, amikor hosszú évszázadok emlékeit néhány esapással akarjuk megsemmisíteni.

Szóval jól esett nekem, hogy a Kistemplomban bizonyos konzervatív szellemet láttam megtestesülve az ósdi falakon.

Szemlélődéseim közepette megszólalt a harang. Úgy szólt éppen, mint diákkoromban. Aká csak a bölömbika hangjait hallottam volna. Emlékeztetve az ősi Debrecenre, amikor még a város mostani belső területén, itten-ottan nádasok voltak s vadkacsák tanyáztak.

Majd jött a kántor. Régi ismerős arcú, idősebb bácsika. Benyúlt a zsebébe s kivette a játék-asztal kulcsát. A játék-asztal zárja egy nagyot kattant s aztán megszólalt az orgona. Bejött a lelkipá-ztor is. A hívek száma is szaporodni kezdett. Nagyon szomorú ködös, csepergős novemberi este volt; de azért voltunk vagy száznolcvanán. Elénekeltek a 186-ik dícséret két első versét. Néhai jó Szentgyörgyi József professzor bizony-bizony nem gondolta volna ezelőtt több mint száz évvel, hogy milyen megható ének lesz, még villanyfény mellett is, ama szép esti éneke:

A nap immár elenyészett,
Az ég besötétedik;
Nyugvóra vált a természet
És minden csendesedik;
Engemet is az álom
Megújít s feltalálom
Fáradt testemnek nyugvását.
Elmémnek megvidulását.

Azután bibliaolvasás következett. Majd egy szép, megható, egyszerű könyörgés. Azután újból énekeltek s mentünk kifelé a templomból.

Nem tagadom, bizonyos megnyugvással távoztam a Kistemplomból.

Eszembe jutott, hogy az én diákkoromban még nem volt esti istenitiztelet. Ekkor még csak délutáni istenitiztelet volt, két-három lélek jelenlétében.

Jól esett látnom a haladást, a hívek buzgóságát, az esti istenitiztelet megható voltát.

Úgy félnyolc óra tájban már a színházban voltam. A színpad felett, a régi vörös drapéria ott állott előttem. A drapéria felett ott van még most is, néhány jelesebb színművészünk arcképe a mult század dereka tájáról. Gömbölyűre kunkorított bajuszával, Megyeri Károly komikus éppen úgy moogott le reám, mint diák koromban. A zene hangjainál eszembe is ju ott mindjárt Petőfi régi kedves poémája:

Vándorszínész korában Megyeri
(Van-e, ki e nevet nem ismeri?)
Körmölgeté, mint más a színlapot.
Kapott
Ezért
Egyszer vagy öt forintnyi bért,
Amint mondom vagy öt forintnyi bért.

A „Szeretlek“ című operettet adták. Végig hallgattam illendő figyelemmel. S közben megálapítottam azt a tényt, hogy nuditás terén nagyfokú haladás tapasztalható. Va amint azt is, hogy elmúltak immáron azok az idők, amikor még a valódi művészet trónolt a színpadon. Az esztétikai ízlés nagyot változott ezen a téren, az utóbbi időkben. Az igazi, értéket képviselő férfi — és női — hangok kultusza éppen úgy elhagyta a színpadot, mint nyár végeztével a fülemilék az erdő vadonját. Első rangú dolog ma már a tánc és a görög szerepe. Komáromy Mariska, Perényi Margit, Anday Blanka, Karacs Imre, Békéssy Gyula ma már talán szerephez sem igen jutnának a vidéki nagyobb színpadokon.

De mégis, a peleskei nótárius módjára, nem avatom magam a színművész urak dolgaiba. Nem sujtok rajtuk végig az alanyi kritika göresös ostorával.

Nem! mert tudom azt, hogy őket is a balvégzet üzi, hajtja, kergeti. A tokaji szőlőnek is akad filokszeraja, peronoszpórája. A mozi, a kabaré s más egyéb újdonsült szórakoztató intézmények, puskaeső elé állították a magyar színművészetet is.

Meg aztán fődolog a szórakozás. Hát ez meg volt annak rendje és módja szerint. Párszor jóízűt kacagtam. Ami már magában véve is sokat ér, a mai irigykedő, gyűlölködő, savanyodott kedélyű világban.

A színházból egyenesen a Bikába baliagtam, ahol azonnal aludni tértem a 151-ik számú szobában.

Alig aludtam azonban egy pár fertályt, álomban egy öreg ember jelent meg előttem. Mintha a Nagytemplom egyik ajtaján jött volna ki s egyenesen felém tartott. Hófehér haja volt s erősen kiálló, zúzmarás szemöldöke. Kezében egy botot tartott. Ki ez? tünődtem magamban. Erősebben ránéztem... Az öreg Kiss Áron püspök volt.

Hirtelen megijedtem. Mert hát diákkoromban egy ízben rettenetes módon összeszidott, az én kedves Görömbey Péter barátommal együtt, bizonyos hanyagságoknak miatta. Jól emlékszem még ma is, hogy a botjával a padlót is verte előttünk s úgy szidott bennünket. Mi pedig Péterrel úgy

állottunk előtte, mint a bűnbánó publikánusok; szemeinket az égre sem mervén felemelni.

Most azonban nem dorgált, nem szidott össze. Egészen közel jött hozzám s szelíden így szólt: Fiam! Magát bantja valami. A saját fájának, nemzetének sorsa . . .

Maga észrevette azt, hogy a városokon dől el a falvak, népek sorsa. Ha a város megbolondul, utána bolondulnak a falvak is . . . Így volt ez mindig és így lesz minden időben.

Amíg mi itt élünk, mindent megtettünk arra nézve, hogy a templom ellensúlyozza a világi szórakoztató helyek hatalmát. Mi elmentünk S utánunk jött egy másik nemzedék. Ez is megteszi a maga kötelességét. Még pedig fokozottabb erővel és buzgósággal. Mert így követeli azt, az időnek, a kornak szelleme.

Ne feltse ezt a várost, ne fájjon a feje Debrecen miatt. Csak minden nagy magyar város úgy vigyázzon a hit- és erkölcsi élet mezejére, mint ez a város; akkor még szebb napokat lathat ez a sokat szenvedett nemzet ezen a földön.

Azután elaludtam. S csak akkor ébredtem fel, amikor a londoner beköltött a szoba ajtaján: Tessék felkelni, mert Nyíregyháza felé, egy óra múlva indul a vonat!

Kimentem aztán az állomásra, ahonnét nyugodt kedély-hangulatban érkeztem meg az én egyszerű, de nekem drága és kedves tiszamenti parókhiámra.

Baráth Imre.

„A Hit és Szolgálat Mozgalma válsága.“

A Hit és Szolgálat Mozgalma vezetőségének nyilatkozata **Dr. Révész Imre** cikkére.

A Hit és Szolgálat Mozgalma vezetősége őszinte hálával olvasta a Debreceni Protestáns Lap f. é. január 26-iki számában Dr. Révész Imre cikkét a „Hit és Szolgálat Mozgalma válságáról“. A Mozgalom vezetősége hálás az elismerésnek azért a bőkezű mértékéért, amivel a Mozgalom eddigi munkáját illette, hálás a reménységért, amit a Mozgalom jövőjével szemben táplál, végül, de nem utolsó sorban, hálás azokért az objektív „kritikai megjegyzésekért“ (I. pont, második bekezdés), amelyeknek tárgyi szempontjait készséggel elismeri s a bennük foglalt óhajításokat jövő munkája szempontjából testvéri szívvel igyekszik megvalósítani.

A cikk egyes megállapításaira vonatkozólag a Mozgalom vezetőségének volnának ugyan megjegyzései, sőt erős az a meggyőződése, hogy az összes tények ismerete birtokában Dr. Révész Imre is más megállapításokra és következtetésekre jutott volna, nyugodtan eltekint azonban jelenleg kontroverz kérdések megbeszélésétől, mivel Révész Imre nagyjelelőségek cikkében olyan konkrét óhajítást fejez ki, amelynek teljesítését a Mozgalom vezetősége a legnagyobb mértékben óhajítja, helyesli és maga részéről kész megvalósítani: *a Hit és Szolgálat Mozgalma vezetősége egyházunk forrón óhajított s eddig is komoly és állandó áldozatokkal*

munkált belső egysége és békéje érdekében bármikor és minél sürgősebben is hajlandó a Dr. Révész Imre által javasolt (VI. 2. bekezdés) választott bíróság elé vinni az egész felmerült kérdés-komplexumot. Az a reménységünk is megvan, hogy egy ilyen választott bíróság előtt való részletes tárgyalás az igazságon alapuló tartós békét is eredményezhetné.

A magunk részéről tisztelettel javasoljuk is, hogy egy ilyen választott bíróság, Dr. Révész Imre kezdeményezésére, lehetőleg mind a négy egyházkerület néhány vezető egyéniségéből állítsák össze.

A Mozgalom szempontjából az előbbieket után annyit még tiszteletteljesen meg kell említenünk, hogy ennek az ügynek minden részletében való ismerete alapján semmiképpen sem vonhatjuk le dr. Sebestyén Jenő és néhány társa kilépéséből azt a következtetést, hogy a Hit és Szolgálat Mozgalma munkáját mindaddig szüneteltessük, amíg velök az általunk is őszintén óhajított egyetértésre jutni sikerül. Egyházunk mostani helyzetében az elvégezni való munka tömérdek s a Hit és Szolgálat Mozgalma annyit, amennyire látása és Istentől nyert ereje képesíti és kényszeríti, igyekezni fog — múltó jellegű harcoktól függetlenül — elvégezni.

Czeglédy Sándor,
a Hit és Szolgálat
Mozgalma elnöke.

Dr. Vitor János,
a Hit és Szolgálat
Mozgalma alelnöke.

Bereczky Albert,
a Hit és Szolgálat Mozgalma
főtitkára.

Erre az örömmel vett nyilatkozatra a magam részéről csak annyit jegyzek meg e helyt, hogy én a választott bíróság elzárását felvethettem, *de a választott bíróság összeállítását nem kezdeményezhetem.* Megvan annak a maga rendes és bevált módja — ha magát az eszmét mindkét fél elfogadta — mindkét fél részéről bírói székely javaslatba hozásával s a javasolt személyekkel szemben bizonyos előre, közösen megállapított számhatárig, kölcsönös visszavetési jog gyakorlásával.

Dr. Révész Imre.

Közélet

Vallásos élet Földesen.

A földesi református belmissziói bizottság Kiss Sándor lelkész, Nagy István és Papp Imre református tanítók vezetésével áldásosan munkálkodik a téli hónapokban. Minden héten szerdán este kiváló mű-orrall a hitélet erősítésére és mélyítésére vallásos estélyeket rendez a község háza dísztermében, zsúfolásig megtelt hallgatóság előtt. (300—400 főre tehető a hallgatóság száma). A vallásos estélyeken a három vezetőn kívül lelkész felesége felolvasással, ismétlőiskolás fiúk és leányok, valamint leventék szavalással egészítik ki a műsort.

Karácsony előtt tea-délutánt rendezett a sze-

gény iskolai tanulók felruházására, amelynek bevételéből (220 pengő) és gyűjtés úján történt önkéntes adakozásból karácsony szombatján szép ünnepély keretében 42 szegény gyermeket ruházott fel 520 pengő értékben és 90 szegény családnak osztott ki szeretetadományt. Itt említésre méltó, hogy az élelmiszerek összegyűjtésével és annak kiosztásával a község előjárósága fáradozott, agilis főjegyzője és főbírója vezetésével. Nagyobb adományokkal: a „Hangya” szövetkezet 100 pengővel, a Vadásztársulat 25 pengővel járult hozzá a szegény gyermekek felruházásához; mindkettőnek elnöke Kiss József földbirtokos, aki hűséges, buzgó presbiter és mindenütt maga jár elől jó példával.

Minden második héten vasárnap este vetített képes ismeretterjesztő előadásokat tart, amely előadások szintén nagy látogatottságnak örvendenek. Ezeket az előadásokat Boldizsár Lajos és Máthé János tanítók vezetik.

Lelkész, Domokos Géza főjegyzővel — aki az egyháznak buzgó presbiter — házról-házra látogatják a szegény elhagyatottakat és élelem küldéssel enyhítenek azoknak nyomorán.

Ezeknek beszámolója után örömmel állapítható meg Földes községről — ami, fájdalom, nem sok községről mondható el —, hogy az egyházi és világi előjáróság a község minden egyes tagjával, erejéhez képest, egymással összefogva, egymást támogatva arra törekszik és abban leli gyönyörűségét, hogy úgy az egyházban, mint a községben „mindenek ékesen és jórenddel történnek”.

Ej-ej, Kiss Péter uram...

Ki ne emlékeznék a mesebeli együgyű emberre, aki mindig megfogadta a jó tanácsot, de mindig rosszul alkalmazta. Pl. ha kitanították arra, hogy miképen kell a veszekedő asszonyokat elválasztani és kibékíteni, hát nekiment az erdő szélén marakodó két farkasnak s megrángatta a füleiket, ezt mondván: „Kend se Jutka néni, kend se Borcsa néni!” De arra már nem emlékszem, hogy a farkasok elszaladtak-é, vagy felfalták-é a mi együgyűnket!...

Ez jutott eszembe, mikor kezdő lelkipásztor koromban találkoztam egyik régi, jó, kedves tanárommal és az első kérdése az volt hozzám: Na, fiam, hát békítettél-é már ki haragosokat?... Próbáltam — feleltem —, de nem sikerült! Biztosan nem jól csináltad — mondta ő. Hát hogy kellett volna? Úgy — adta meg az utasítást —, hogy mikor Kiss Péterrel találkoztál, meg kellett volna fogni a lajbija gombját és fejcsóválva ezt mondani: „Ej-ej, Kiss Péter uram, ezt nem hittem volna!”... Mikor pedig Nagy Pállal találkoztál, annak a lajbija gombját ráztad volna meg fejcsóválva: „Ej-ej, Nagy Pál uram, ezt nem hittem volna!”...

Hát ennyi az egész bölcsesség! Igen egyszerű, ugye, de én még eddig nem próbáltam ki s így nem tudok felvilágosítást adni felőle, hogy beválik-é.

De mégis nagy dolog van ebbe a fejcsóvá-

lásba elrejtve. Benne van az is, hogy vigyázz, mert két veszekedő közt te fogsz kikapni. Akármelyik pártjára állasz, a másiktól örök haragot veszsz magadra. Annak aztán predikálhat-z. Nem fog többet templomba járni!... Ez a jobbik eset, de ha az illető agresszív természetű, izgat ellened és meg fogja keseríteni az életedet!...

Nem exeketálok tovább, csak annyit még, hogy a falu-i lelkipásztor helyzete nagyon nehéz (Krisztus Urunk ugyan nem is ígérte, hogy könnyű lesz!), legyen azért óvatos, vigyázó és megfontolt. Nem tudhatja, hogy a haragosokat voltaképpen mi fűti és mit akarnak elérni. Lehet, hogy csak komédiáznak és a korcsában, ahol összevesztek, ki is békülnek... Szomorú ez a mód, de így van!

A lelkipásztor azért se a Kiss Peter, se a Nagy Pál pártján ne legyen, hanem a Krisztus pártján. Lásd-ák meg rajta, hogy ő az Isten embere! Alljon magasan a kicsinyességek felett. Tudja meg mindenki, hogy ő szent ügyek ápolója és képviselője, aki az Úrral jár és Vele társalogni is szokott!

Jutka néni és Borcsa néni így nem falhatják fel őt...

Szamoskér.

Kósa Béla.

Irodalom

Tisza-emlékkönyv gróf Tisza István halálának tizedik évfordulójára. *Irták a Tisza István Tudományegyetem tanárai.* Díszes kiállítású, vaskos könyv ez, összesen 296 lap terjedelemben, Tisza István legutóbbi és ifjúkori arcképével, valamint két levelének fakszimiléjével ellátva, szép kék vászonkötésben, arany nyomással. Szász Károly azt írja róla az ismertetésében, hogy tipográfiai remekszámba megy a kiállítása. De a tartalom is méltó az egyetemhez és a nagy névadó emlékezetéhez. A kötetet Verzár Frigyesnek, az egyetem rektorának, akinek idejében határozták el az emlékkönyv kiadását, előszó-feléje vezeti be, Tisza és a debreceni egyetem címmel, melyben Tisza István a tudományegyetem létesítése körül szerzett nagy érdemeinek bizonyosságai vannak összefoglalva. Pokoly József hittudománykarbeli professzor, aki Tisza István testvéröccsének nevelője volt s így a családot közvetlen tapasztalatból jól ismeri: A geszti otthon cím alatt sok érdekes dolgot mond el a Tisza-család történetéből és a Tisza István szülei-ről. Szentpéteri Kun Béla jogkarbeli professzor Tisza István ifjúkori levelei cím alatt Tisza István-nak Géresi Kálmánhoz és Tóth Istvánhoz írott leveleiből eleven képet ad a fiatal Tisza Istvánról, akinek hatalmas képességei már a gyermekkor határánál férfi-mértékkel mutatkoztak. A nagy gond- dal és szeretettel megírt dolgozatba azonban egy téves adat csúszott be- az ugyanis, hogy Tisza István a 2-ös honvédhuszárezredben teljesítette volna önkéntesi szolgálatát, holott a 16-os közös huszároknál szolgált Debrecenben és csak a szabályszerű tíz év kitöltése után lépett át a honvédség-

hez. Ez a különben is mellesleg érintett adat azonban a kép szépségén mitsem változtat. *Darkó Jenő* bölcsészeti professzor, ez évi rektor, Tisza István etikai eszméi cím alatt azt az értekezését közli, melyet az egyetem 1928 április 2-iki Tisza-émlék-ünnepélyén mondott el s mely akkor is nagy és maradandó benyomást tett a hallgatóira. Barabási *Kun József* jogikari professzor Tisza István liberális és szociális érzése cím alatt ad terjedelmesebb, majdnem három ivnyi tanulmányt, a szabadelvűségnek igazi fogalmát és hazai jelentőségét, valamint Tisza István politikai felfogását nagy tudományos készséggel világítja meg és véglegesen eldönti azt az utóbbi időben százszor bolygatott kérdést, hogy hát valóban liberális volt-e Tisza István. Közvetlenül utána a másik *Kun* (t. i. Béla) hasonló nagy terjedelmű, mintegy három és fél ivnyi dolgozata jön, Tisza István és a református egyház. Ezt a dolgozatot így megírni csak olyan ember lehetett képes, aki a református egyházat is, Tisza Istvánt is olyan jól ismeri, mint a mi *Kun Bélánk*. Csikesz Sándor a Theologiai Szemlében azt írja, hogy ennek a dolgozatnak minden magyar református lelkész és presbiter asztalán ott kellene lenni. *Ilyefalvi Vitéz Géza* jogikari professzor Tisza István közgazdasági és pénzügyi értekezéseit ismerteti nagy tárgyismerettel és lelkesedéssel, míg *Baranyai Béla*, a jogtörténet tudós tanára, Tisza Istvánt mint hisztórikust jellemzi. Kiválóképpen érdekes *Zsigmond Ferencnek*, az irodalomtörténet nagynevű művelőjének Tisza István és az irodalom című értekezése, melyben egyrészt Tiszának az irodalomfelőli nézeteit ismerhetjük meg, másrészt azt az érdekes kérdést, hogy az irodalom miként foglalkozott e rendkívüli egyéniséggel. *Pap Károly* bölcsészeti professzor, a másik jeles irodalomtörténész, Tisza István háborús leveleiről és Tiszának ezekben megnyilatkozó nagyszerű egyéniségéről ír, míg *Baranyai Bélának* második értekezése Tisza István a külföldi háborús emlékiratokban címmel arról számol be, hogy a külföldön milyenek látták ezt a mi nagy emberünket és sok nagyérdékű kérdésben tárja fel előttünk a Tisza István nagy igazságát. Az értekezések mindegyike magasszínvonalú, komoly tudományos értékű mű. Így együtt pedig a gyűjtemény valóságos kincse a magyar tudományos irodalomnak. A szép és értékes könyv 10 pengőért kapható Debrecen sz. kir. város és a tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalatánál.

Kossuth-zarándokok útja Amerikába, 1928.

Irtó Faragó László. Békés, 1928. 80, 168 lap. Számos képpel. Békési reálgymnáziumunknak egyik, nemrég nyugalomba ment, eleven szellemű, társadalmilag is rendkívül agilis és kitűnő tollú tanára színesen, lelkesen s az adatszűrűség szempontjából is az elérhető legnagyobb pontosságra törekedve írta meg ebben a kötetben az 1928. év kora tavaszán lefolyt 500-as, nagyzarándok útját, amelynek jelentősége sem nemzeti, sem protestáns egyházi szempontból nem maradt az ilyen kirándulások átlagos szintjén, hanem magasan fölébe

emelkedett annak. Örömmel olvassuk a tisztafejű, nemcsak csodálkozásra, de bírálatra is képes magyar tanárember pompás krónikáját és reflexióit s büszkék vagyunk rá, hogy a közel 500 Kossuth-zarándok közül éppen egy volt tanárembernek jutott az új irodalmi megörökítésének jelentős és kiválóan betöltött szerepe. *ri.*

Halottaink

Dr. Kecskeméthy Istvánné Schodl Irma, az országos nevű kolozsvári theologiai professzornak, a tudós, élelméjű és ihletett biblíamagyarázó, evangéliumi előharcosnak s a legzamatosabb tollú magyar írók egyikének 35 éven át méltó hitvese, „hitének boldog osztályosa, küzdelmei viharában bekessége örökmécsese, aki soha el nem maradt, sem el nem hajolt tőle még gondolatban sem”, január hó 23-án, 61-ik életévében az Úrhoz költözött. Halálát szívből siratja mindenki, aki valaha élvezhette a Kecskeméthy-pár igaz magyar és keresztényi vendégszeretetét, amelyet örömet terjesztettek ki a kolozsvári theologus diákokra is, és aki közelről gyönyörködhetett abban a ritka lelki egységben, az imádság és a szolgálat ama szép közösségében, amely a nagyszerű férfit a hű és megértő asszonnyal összefonta. Testvéri együttérzésünk és keresztényi részvétünk szálljon a nagyon árván maradt drága mester felé, akit test és vér szerinti gyermek — sohasem adatván nekik — nem vigasztalhat nagy árvaságában, de annál több lelki gyermek, akik soha meg nem szűnnek ragaszkodni hozzá és hálások lenni iránta. *ri.*

Göde Sándor pécsváradi lelkész negyven évi hűséges szolgálat után 67 éves korában hirtelen elhunyt.

Bakó József nagykőrösi református lelkész, egyházmegyei tanácsbíró, volt országgyűlési képviselő életének 68-ik évében, január hó 22-én, rövid szenvedés után elhunyt. Mint lelképásztor, hosszabb ideig szolgált Balatonkenesén, életének második felében lett a nagykőrösi gyülekezet lelképásztora. A kizárólag munkájának és híveinek élő lelképásztort nagy részvét mellett január hó 25-én temették el Nagykőrösön.

Aldott legyen emlékezetük!

Különfélék

A református theologiai tanárok országos konferenciája február hó 23-án lesz Sárospatakon.

Ötvenéves lelkészi és húszéves esperesi működésének évfordulóján meleg ünneplésben részesítették Szücs István ungi esperest. A jubiláló lelkésznek díszközgyűlés keretében egy szép palástot és emlékalbumot ajándékoztak tisztelői.

A Kossuth uccal egyházrész Bibliaköre jól sikerült összejevetelt rendezett január hó 30-án a Dóczy-intézet nagytermében. Bibliát magyarázott

Baja Mihály lelkész, felolvasott Madar Zoltán segéd-lelkész.

A hajdúböszörményi Boeszkai főgimnázium azt a régi határozatát, hogy a Kálvineum lelkészárvai után esedékes tandíjat a jeles és jó tanulóknak elengedi, az elégséges jegyűeket pedig feltandíj-kedvezményben részesíti, a f. tanévre, költségvetésének hiányára tekintettel, felfüggesztette.

A nyíregyházi Leánykálvineumban január hó 30-án a szokásos liceális estén dr. Tankó Béla debreceni egyetemi tanár tartott előadást.

A nagydobosi református egyház épületei kijavítására egy év leforgása alatt 3763 pengőt áldozott. Kijavította az egyik iskolát, lelkészlakot és rendbehozatta a templomi orgonát.

Szegeden megalakult a Református Intelligens Férfiak Társasága. Az első összejövetelen dr. Búza László egyetemi tanár tartott előadást.

A Péterfia uccai egyházzrész az erőteljesebb egyházi munka végzésére állandó bizottságot, hit- és erköcsvédelmi bizottságot, szegénységélyező-bizottságot, ünnepélyrendező-bizottságot és gazdasági bizottságot választott.

Az Ispotály-templomban vallásos ünnepély volt január hó 27-én d. u. 5 órakor. Bibliát olvasott és imádkozott Nagy Sándor segédlelkész, predikált dr. Erdős Károly lelkészképzőintézeti igazgató, énekelt Úry Lajos tanító, felolvasott Felker János lelkész. Záróimát mondott Molnár Ferenc lelkész.

Kitüntetett tanítónő. Özv. Széky Aladárné, Csaly Karola ny. pápai igazgató-tanítónőnek a népoktatás terén kifejtett hosszú és eredményes munkásságáért a vallás- és közoktatásügyi miniszter elismerését fejezte ki.

A bényei lelkészi-kör január hó 16-án Vámosújfaluban vallásos estélyt tartott.

Református kultúrház építését határozta el a még ezer lelket sem számláló ároktői református egyház. A szükséges anyagi eszközök előteremtésén már is eredményesen munkálkodnak a hívek.

A jugoszláviai református egyházmegye munkájában a lelkészhiány a legnagyobb akadály. Összesen 12 egyházközségben nincs lelkész.

A józsefvárosi református templomban február 2-án zeneünnepély lesz, gazdag program keretében, bibliátmagyaráz dr. Tasnádi Nagy András máv. igazgató.

A hunyadi egyházmegye rendkívüli közgyűlése Baczó Lajos petrilla-lónyatelepi lelkészt választotta meg az egyházmegye esperesének. Ugyanekkor Kovács Lajos volt esperest pedig tb. esperessé választotta.

A pápai Kollégium theologus ifjai évek óta rendszeresen látogatják a gyülekezeteket, ahol vetített képekkel előadásokat tartanak.

A decsi református egyház január hó 16-án tartotta Asztalos János egyháztag 6,000 pengős adományából öntetett 975 kg.-os nagy harangjának felszentelését.

A makói Református Nőegylet január hó 17-én minden tekintetben jól sikerült tea-estélyt rendezett.

A szegedi Lorántffy Zsuzsánna Egyesület január hó 27-én d. u. 5 órakor nagy templomi-ünnepélyt rendezett. Előadó volt dr. Palmann Péter gyulai lelkész, aki „Krisztus az út” címmel értekezett.

Karácsonyfa-ünnepély Nagyréven. Lelkémelő, a lelkeknek a hitben való erősítésére, megszilárdítására nagyban hozzájáruló vallásos estély tartott az adventi sz. időben, minden csütörtökön este s buzgó szívvel készült az egyházközség a szeretet ünnepére. — Karácsony szombatján karácsonyfa-ünnepély tartott. — A gyermekek ajkán megcsendült az örömeinek: „Krisztus Urunknak áldott születésén”, majd az ének után Paulik Béla helyettes-lelkész mondott imát és beszédet az egybegyűltekhez, megköszönve a hívek áldozatkészségét, mely lehetővé tette a karácsonyi segélyezést. Beszéd után Sornyak József kántortanító szavalt nagy figyelem közt, mindenkit könnyekig meghatva, egy karácsonyi vallásos köteményt. Azután a gyermekénekkar énekelt s négy iskolás gyermek szavalt nagy tetszéssel. Ezután kezdetét vette a szeretet-csomagok kiosztása, — melyet Tóth Aranka papkisasszony, Sornyak Józsefné úrasszony és Erdei Lidike gyűjtöttek össze, — melynek során 120 gyermek részesült szeretet-adományban és 20 szegény gyermek kapott meleg, alsó- és felsőruhát. A szép karácsonyfa-ünnepély gyülekezeti énekkel végződött.

Előzetes tudnivalók az ifjúsági vezetői tanfolyamról. Amint hírül adtuk, március hó folyamán Budapesten bibliás ifjúsági munkások részére vezetőképző tanfolyam lesz. A tanfolyam résztvevői márc. 4-én érkeznek meg Budapestre. A tanfolyam márc. 8-án, pénteken este ér véget. Visszatérés márc. 9-én. A tanfolyamon szakszerű előadások és gyakorlati bemutatások is szerepelnek az ifjúsági egyesületi munkáról, többek között egy 1300 méteres mozgófilm, az amerikai KIE munkáról. Amint hírül is adtuk, eddig két külföldi vezetőtitkár részvétele biztos. — A tanfolyam költségei kb. 25—pengőre rugnak, azoknál, akik szállást és kosztot kérnek. — Vasúti feljegyről gondoskodás történik. Mindkét protestáns egyház lelkészeit kérjük, hogy amennyiben személyesen nem tudnának résztvenni, úgy már most szemeljék ki azt az ifjúsági munkára alkalmas személyt, akit felküldenek a tanfolyamra, amelyhez hasonló csak időnként rendez Szövetségünk. Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Szövetsége Budapest, IX. Üllői-út 29.

A németbirodalmi katolicizmus, a forradalom óta kivívott igen előnyös politikai helyzetében, lendületes, sokszor vakmerő előretörése közegette is — mint a Schneider-féle komoly és alapos Kirchliches Jahrbuch a számok rideg beszédével kimutatja — tulajdonképpen évek óta állandó veszteségben van az áttérési statisztika terén. Németor-

szágban kétannyi protestáns van, mint amennyi katolikus. Az egyházakhoz való egyenlő hűséget, illetőleg hűtlenséget föltételezve mindkét részen, csak félannyi katolikusként volna szabad evangélikussá lennie, mint amennyi evangélikus katolikus a lesz. Ezzel szemben a pártatlan statisztika kimutatja, hogy *százezer*

	1924-ben	1925-ben	1926-ban
evangélikusból katolikussá lett	18:24	17:57	17:62
katholikusból evangélikussá lett	56:31	67:31	70:37

1920 óta a német katholicizmusnak a protestantizmussal szemben 29,566 lélek abszolút vesztesége van.

Loebe úr, a német birodalmi gyűlés szocialista elnöke, a kommunisták javaslatára egy éjszakai ülés alkalmával a parlamenti vendéglőben megtöltötte a szeszes italok kiszolgáltatását. „*hogy — úgy mond — a képviselő urakat megóvják a kimerüléstől.*” Elég szomorú, hogy az alkohol elleni harcot a szocialisták nem egy helyt és nem egy tekintetben erélyesebben és céltudatosabban folytatják, mint az egyházak a keresztyén világnézeti alapon álló pártok és mozgalmak. A kommunizmusra viszont jellemző, hogy amíg a német birodalmi parlamentben az antialkoholizmus apostolaként kelleti magát. Oroszországban a vodkából pénzel. (ri)

Győrteleken folyó hó 27-én vasárnap maradó hatású vallásos estélyt tartott Kósa Béla szamoskéri lelkész. Ap. Csel. 16 r. 13—15. versek alapján építő, gazdag tartalmú előadásában éles megfigyeléssel, gyakorlati alkalmazással aknázták ki a felvett rész minden értékes vonatkozását, melyekkel meglepte a hallgatóságot. Aztán Juhász Ferenc kántortanító nem mindennapi hatással s alakító erővel szavalta Petőfi Sándor „Apostol”-ának egyik részletét. Végül a lelkész s Juhász Eszter tanítónő igyekeztek felolvasásaikkal lekötöni a figyelmet, építőn szórakoztatni a hallgatóságot.

Rádió a belmisszió szolgálatában. A sárrétudvari református egyház kebelében működő ifjúsági egyesület helyiségében és az egyik iskolateremben hangszórós rádiót szereltetett fel, mely a sokágú belmissziói munkában hathatós eszköznek bizonyult. Itt említjük meg, hogy a felszerelési költségek fedezésére, az ifjúsági egyesület január 27-én, szépen sikerült műsoros teaestélyt rendezett.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. J. Kék. Megjött és jönni fog. *A. K. Búj.* Hálásan köszönöm. A jövő számban kezdődik. *A. J. Büdsszentmihály.* Köszönet. Maskor is örömmel vennék sorait

A kiadó üzenetei.

A folyó évre szóló előfizetési díjat kérjük sürgősen beküldeni. Még nagyon sok helyről nem kaptuk meg.

Mezőgyán. A szóbanforgó hirdetés közlését tőlünk nem az uradalom kérte, hanem az egyházközség, a számlát sem címezhetjük tehát mászóhoz,

mint a megrendelőhöz. Kérjük szíves közbenjárását a kiegyenlítésre.

Bakonszeg. A küldött összeggel a közölt tartozásnak csak kisebb része van rendezve. Kérünk még 17 pengő 40 fillért, hogy 1929 jún. végéig rendben legyünk.

Hajdúböszörményi főgimnázium. Még 8 pengő beküldését kérjük, akkor leszünk 1929 jún. 30-ig rendben.

Postatakarékpénztári csekkszám 43,916.

Postautalványon ne tessék pénzt küldeni, hanem csekklappal.

Hivatalos értesítés.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

254—1929. szám.

Körlevél

a nagytiszteletű lelkész- és kántortanító urakhoz.

Arany Géza poroszlói református kántortanító által készített „Énektárgymutató a predikációkhoz való alkalmazkodáshoz” című munkáját ajánlom a lelkész- és kántor urak szíves figyelmébe.

A mű kapható a szerzőnél Poroszlón (Heves-megye), ára 4 pengő.

Atyafiságos szeretettel

Debrecen, 1929. évi január hó 24.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

4247—1928. szám.

Körlevél

a nagytiszteletű esperes urakhoz.

Egyházkerületünknek folyó évi december hó 4—6. napjain tartott közgyűlésében hozott 489. számú határozatát alább közlöm.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul veszi és azt a részletes statisztikával, valamint a folyó évi június hó 4-én tartott statisztikai értekezlet megállapításaival együtt jegyzőkönyvében ki nyomtatja. Egyben felhívja az összes esperesek figyelmét a következőkre:

1. Az újabb felterjesztési határidő (aug. 15.) pontos megtartására szigorúan ügyeljenek és kívánják meg ők is a statisztika indokolását, valamint a népiskolai állapotok rövid jellemzését és ezeket a statisztikával együtt terjesszék fel.

2. Hívják fel az egyházmegyei (egyházközségi) statisztikák készítőinek figyelmét az egyházker. statisztikai jelentésre és azon egységes alapelvekre, amelyekben a statisztikai értekezlet megállapodott s amelyek az egyházker. jegyzőkönyvben is olvashatók.

3. Közölnék az iskolafenntartó egyházakkal, hogy a statisztikai íveket úgy a kiállítók, mint az iskolaszéki elnökök kötelesek aláírni. E célra akár az első, akár az utolsó oldalon levő üres hely felhasználható.

4. Az egységes tan- és vezérkönyvek használatát az egész vonalon követeljük meg és állandóan ellenőrizzük.

5. Gondoskodjanak arról, hogy a nem református iskolába járó református tankötelesek mindenütt megfelelő vallásos oktatásban részesüljenek.

6. Hívják fel a tehetősebb iskolafenntartók figyelmét arra, hogy a több helyen már bevezetett és jól bevált mintára a kézimunka-, rajz-, ének- és tornatanítás hathatósabbá tétele céljából külön szaktanítók beállításáról gondoskodjanak.

7. A fokozódó zsúfoltság további emelkedésének meggátlása, valamint a jelen helyzet enyhítése céljából buzdítsák az iskolafenntartókat iskoláink korszerű fejlesztésére, szükség esetén a felajánlott államsegély igénybevételére, sőt kieszközölésére.

8. A csonka-bihari egyházmegye esperese a tavaszi közgyűlésnek tegyen jelentést arról, hogy hol, mikor és mi okból szűnt meg az egyházmegyében egy iskola és tanítói állás, mert ennek a statisztikában való feltüntetése egész váratlanul érte közgyűlésünket.

9. A csonka-nagyszalontai és debreceni egyházmegyék esperesei tegyenek jelentést arról, hogy miért járnak az ismétlő tankötelesek mind másjellelű iskolába, ha egyszer vannak az egyházmegyében felekezeti iskoláink? A debreceni egyházmegye esperese jelentse azt is, hogy miért minősített át egyszerre minden általános ismétlő-iskolát gazdasági ismétlőnek?

10. A csonka-bihari, hevesnagykunsági, csonka-nagyszalontai és felsőszabolcsi egyházmegyék esperesei kísérik figyelemmel az iskoláztatásra tett kiadások statisztikáját és iparkodjanak azt a való viszonyokkal összehangba hozni, úgy, mint a többi egyházmegyék.

Atyafiságos szeretettel:

Debrecen, 1928. évi december hó 14.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől

241 - 1929.

Pályázati hirdetés.

Pályázatot hirdetek a középszabolcsi egyházmegyébe kebeleztetett besenyői református egyház lelkipásztori állására. Javadalma:

1. Lakás, melléképületekkel, kerttel.
2. Terményjárandóság: 15 q búza, 55 q rozs.
3. Készpénz az egyháztól 75 ar. korona.
5. 22 hold szántó és kaszáló (1200 □-ölével) haszonélvezete.
5. 400 □-öl szőlő haszonélvezete.
6. Regale váltság: 8-11 ar. korona.
7. Kongrua: 885-53 ar. korona.
8. Stóla.

Ártért egészben, egyéb adókat felerészben az egyház fizeti. Megváltandó beruházás összege: 170 P.

Az állás a választási jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó.

Pályázati határidő 1929. évi február hó 17.

A szabályszerűen felszerelt kérvények Porzso István espereshez Újfehértóra (Szabolcs vm.) küldendők.

Debrecen, 1929 január hó 25.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

A nyírmadai református iskolaszék pályázatot hirdet üresedésben levő kantortanítói-állásra. Fizetés: 1. Lakás kerttel s melléképületekkel. 2. 22 kath. hold 653 □-öl szántó föld és 361 □-öl szőlő haszonélvezete. 3. 24 mm. rozs hívektől. 4. 16 köbméter tűzifa megváltásáért 116 pengő. 5. Ismétlősök oktatásáért községtől 40 pengő. 6. Stóla. 7. Államsegély. Értékegy-ég 52. Összes adókat javadalmas fizeti. A hatóságilag megállapítandó beruházási költségek megváltandót terhelik.

Kötelessége a reá bízott osztályok oktatása, mindennemű kántori teendők végzése, ennek szervezése, vezetése, ismétlősök oktatása, lelkésznek akadályoztatása esetén helyettesítése, mindennemű, helmissziói munkában segédkezés. Orgonázni tudás, orgona- és énekpróbán önköltségen megjelenés okvetlenül megkívánatik, melynek kitűzendő idejéről pályázó értesítetik. Egyenlő képesítés esetén B. listások előnyben részesülnek. Az állás folyó évi április 1-én elfoglalandó. Pályázati határidő 1929. február 23. A szabályszerűen felszerelt kérvények alólírott iskolaszéki elnökhöz küldendők. Nyírmada, (Szabolcsm.) 1929 január 28.

Keresztesi László,
református lelkész.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a lapfőigazgató:

Dr. KUN BÉLA.

**Magyarország
aranykoszorús mestere.**

Szlezák László

harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és
haranglábgyar

Budapest, VI., Frangepán-u. 77. sz.

TELEFON: LIPÓT 913-53.

Az 1900. évi párisi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormány díszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve.

Számos egyházi elismeréssel!
Költségvetéssel díjmentesen szolgál!
Előnyös fizetési feltételek!

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

*

Különös iutöképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.

Magyar gyártmányu zománc-edények,
zsir-bödönök, disznóölő-kések, husvágó-gépek.

Telefon 6. és 15-48.

SZÁNTÓ JOZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó-cég

Hódmezővásárhely, Fő-tér (saját ház).

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.*Igen tisztelt Szántó Úr!*

Gyülekezetem néhány tagja a tegnapi napon, tehát karácsony ünnepének másodnapján azzal a kérelemmel fordult hozzám, engedjem meg, hogy újév első napjára egy új palásttal kedveskedhessek nekem. Szerető szívükből fakadt kérésükből eredőleg kérem Szántó urat, hogy a legközelebb Hajdúböszörményben felvett mérték szerint részemre selyemből körpalástot s hozzávaló sapkát készíteni sziveskedjék, úgy, hogy újsztendő első reggelén abban fungálhassak. Említett gyülekezeti tagok úgy gondolták, hogy maguk veszik meg a szükséges selymet, gondolom abban a hiedelemben, hogy így kevesebbe jó. én azonban azzal biztattam őket, hogy amennyiben alkutárgyát úgy sem képezi Szántó úrnál a palástkészítés, semmi hátrány nem fog származni abból, hogy anyagot is Szántó úr ad. Midőn ismételem az újév első reggeli terminust, szíves tisztelettel vagyok Biharkeresztesen, 926 dec. 27.

Sarkadi Nagy József
református lelkész.*Igen tisztelt Uram!*

Nagy elfoglaltságom s betegeskedésem miatt csak most vagyok abban az általam nagyon várt szerencsés helyzetben, hogy az Ön által készített palástra vonatkozólag papírra vessem felfogásomat s ezzel Önnek jól megérdemelt örömet szerezzek.

Az Öntől kapott palást, akár a kidolgozást, akár pedig az anyagot nézem, olyan gyönyörű és olyan finom, hogy szépsége és jósága miatt esodálkozó öröm tölti el a gondjaimra bízott gyülekezet még egyszerű tagjainak szívét s lelkét is. Kedves kötelességemnek fogom ismerni mindenkör, amikor tehetem, Szántó urat lelkésztestvéreim szíves figyelmébe ajánlani, hiszen erre a legteljesebb mértékben reá szolgált.

Szíves tisztelettel vagyok:
Biharkeresztes, 1927 február 1-én.Sarkadi Nagy József,
lelképászter.*Kedves Szántó Úr!*

Az általa küldött palást és süvegnek csinosága, szépsége, művészi kivitele nagyon meglepett bennünke s igazán nagyon meg vagyok elégedve. A pénz postán beküldtetett.

Kaba, 1926 dec. 13.

Tisztelettel, az ajándékozó Nőegyesület által.

Kőrödi Gyula, ref. lelkész.

Legcélsebb ajándék lelkész urak részére a palást.

Cégem eddig 5000 palástot szállított s munkáért a legnagyobb haszon és jutalom az elismerőlevelek voltak. Kérem a Nőegyesületek hasonló ajándékrendeléseit.

Tisztelettel: SZÁNTÓ JOZSEF, az „ORLE“ szabója.

**Ha gondtól akar megszabadulni,
ne vegyen mást kedveseinek
ajándéku CSAK ZSOLTÁRT
a közelgő névünnepeére!**

A Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata tisztelt vásárló közönségének régi óhajára, kiadta zsollár kiadványainak legkisebb típusát

**11×8 cméter
nagyságban**

Ezen kiadvány a nyomda-
és könyvkötőipar leg-
szébb remekműve.

Negyvenféle szín és különböző
diszítés teszi változatossá min-
denki számára.

Ara celluloid kötésben, diszes
tokkal 11.— pengő.

Bőrkötésben és préselt diszítés-
sel 14.— pengő.

Könyvkereskedésünkben minden
érdeklődőnek vételkényszer
nélkül bemutatjuk.

Imakönyvek, képeskönyvek, ifjúsági
iratok, emlékkönyvek, levelező-lap
albumok, különböző gyermekjátékok.
Óriási vásaszték és mélyen leszal-
litott árak karácsonyfa díszekből.
Szebbnél szebb levélpapírok. A leg-
kényesebb igényeket is ki tudjuk
elégíteni.

„Méliusz“

könyvkereskedés,
könyvkiadóhivatal,
papir- és írószerkereskedés

DEBRECEN, FERENC JOZSEF-ÚT 26.

Telefonszám: 270.